

Posudek vedoucího práce na diplomovou práci Bc. Marty Vanečkové: „Odkaz Wilhelma Reicha a jeho reflexe v díle zakladatelů bioenergetiky, biosyntézy a biodynamické psychologie“. Vedoucí práce Mgr. Věra Pivoňková Ph.D.

Předložená diplomová práce je práce teoretická a je vedena snahou autorky zpracovat téma, které bylo doposud v české odborné literatuře naprosto opomíjeno. Práce velmi přínosným způsobem zhodnocuje myšlenkový odkaz Wilhelma Reicha a předvádí na příkladech jeho nejvýznačnějších žáků, jak jeho dílo, či jeho osobní působení, ovlivnilo pohled na lidskou přirozenost, který se formoval v druhé polovině 20. století v rámci neoreichianského hnutí. Reichova reflexe lidské přirozenosti a jeho způsob terapeutické práce se stala inspiračním zdrojem pro celou řadu jeho následovníků a ovlivnila vznik tzv. na tělo orientovaných psychoterapeutických přístupů. Jejich ústředním tématem je snaha o překonání duality mezi tělesnou a psychickou stránkou člověka a nahlížení lidské přirozenosti prizmatem Reichova „orgonomického funkcionalismus“, který chápe obě složky jako dvě polarizace totožného jevu, jako různé projevy životní energie- orgonu. Pokud je dosaženo seberealizace, pak se životní energie přirozeně uplatňuje zejména ve dvou životních oblastech a to v oblasti pracovní aktivity, která by měla být podle Reicha vykonávána radostně a harmonicky s osobními inklinacemi a talenty člověka a dále v oblasti osobního života, kde se pak projevuje jako maximální schopnost oddat se požadavkům lásky. Tedy jako schopnost lásku v plné míře dávat, tak jí v plné míře přijímat. V základu těchto přístupů stojí přesvědčení, že možnost maximální seberealizace člověka může být do značné míry omezena tzv. druhotnou-neurotickou osobností, která se v průběhu celé ontogeneze vytváří jako ochrana před různými emocionálními zraněními. K těmto emocionálním zraněním obvykle dochází již v rámci primární rodiny v raných letech vývoje dítěte. Jako ochranu před těmito zraněními pak člověk vytváří různé emocionální, myšlenkové a behaviorální vzorce, které se později somatizují do typických tělesných struktur. Tyto struktury dále slouží jako ochrana proti proudění „emocionální“ energie –která zabraňuje pocíťování emocionální bolesti ve frustraci ohrožených oblastech. Tyto struktury, které v dětství měly svoji adaptační ochrannou funkci, však mají tendenci přetrvávat do dospělosti, kdy už má člověk schopnost reagovat na frustraci účinnějším způsobem. V dětství vytvořené charakterové vzorce či tělesné struktury (podle W. Reicha- pancíře) však této dospělejší reakci zabraňují. Cílem terapeutické práce s klientem třech body-terapeutických přístupů, které jsou zmíněných v diplomové práci, je klientům napomoci tyto emocionální, myšlenkové i tělesné zabrány překonat a naplno rozvinout jejich lidský potenciál. Práce ve svém úvodu velmi podrobně mapuje život a dílo W. Reicha, čímž do jisté míry shrnuje výsledky autorčiny bakalářské práce. Toto shrnutí se však jeví pro předloženou diplomovou práci jako klíčové, neboť autorka v dalších dvou třetinách práce na dílo W. Reicha odkazuje a jeho teoretické koncepty a praktické aspekty práce komparuje jak s teoretickými koncepty tak i praktickými aspekty psychoterapeutické práce jeho následovníků. Velkou předností předložené práce je, že na závěr obsahuje i původní tabulku závěrečného shrnutí srovnání Reichova přístupu s přístupy bioenergetiky, biosyntézy a biodynamické psychologie. Toto srovnání se dotýká mnoha aspektů těchto přístupů. Srovnává jak teoretické rámce, kde si všímá možných posunů od Reichova pojetí, dále srovnává způsoby praktické práce s klienty a reflektuje posuny jak v těžišti terapeutické práce, tak posuny v technikách, které tyto rozdílné na tělo orientované psychoterapeutické přístupy své práci využívají. Práce vychází ze studia celkem 71 původních ve většině případech zahraničních monografií v angličtině, které jsou na české trhu těžce dostupné. Přináší jak jejich velice fundované shrnutí, ale zároveň i zcela nový originální pohled na vzájemnou provázanost a odlišnost mezi dílem a způsobem práce W. Reicha a jeho nejvýznamnějších následovníků. V tomto smyslu je předložená práce velice kvalitní a podle mého názoru by

bylo vhodné uvažovat o její publikaci. I z tohoto důvodu je však namístě upozornit na možné faktické i další drobné formální nedostatky práce, které bych zmínila chronologicky. Autorka v první třetině práce shrnuje život a dílo W. Reicha. V této části velmi často cituje svoji bakalářskou práci. Bylo by však lépe uvádět i primární zdroj citovaného textu, nebo alespoň čísla stránek citované bakalářské práce, neboť jinak nelze uváděné citace jakkoli ověřit. Jako vedoucí diplomové práce jsem však obeznámena s faktem, že se autorka se na vhodný způsob citování její bakalářské práce v rámci její diplomové práce dotazovala v knihovně Fakulty humanitních studií a ve způsobu citací se držela tohoto doporučení. Na straně 101 chybně uvádí, že jedním z hormonů kůry nadledvin je kostikosteron namísto kortikosteron. Na straně 120 se vyskytuje nepřesnost v tom smyslu, že psychoperistaltika je zde představena jako diagnostická metoda založená na poslechu psychoperistaltických zvuků, ale psychoperistaltika je fenomén, podle kterého se provádí diagnostika psychologických procesů. V některých případech chybí v textu tečky na konci vět např. na straně 129. Na straně 130 je nesoulad mezi rokem narození Ebby a Mony-Lisy Boysen a označením, že se jedná o mladší či starší dceru Gerdy Boysen. Na straně 143 si nejsem jistá vhodností přeloženého termínu socha biosyntézy. Nebylo by lépe použít výraz schéma či diagram? Na straně 156 v popisku obrázku 19, chybí číslo obrázku se kterým je tento obrázek dále srovnáván. Na straně 165 není dostatečně vysvětlen termín „sociální nervový systém“ o kterém je v práci referováno v rámci přiblížení tzv. polyvagální teorie.

Zavěr: Navzdory výše zmíněným drobným nedostatkům práci považuji za velmi kvalitní a přínosnou a navrhuji ji ohodnotit stupněm výborně.

VPraze 14.9. 2013

Mgr. Věra Pivoňková Ph.D.
Fakulta humanitních studií, UK